GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe sése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 7. Vinerĭ, 10 (22) Ianuariu. 1886.

GAZETA TRANSILVANIEI.

Nou abonamentŭ la *„Gazeta Transilvaniei"*.

Cu 1 Ianuariu 1886 st. v., se începe **unŭ nou abonamentŭ**, la care invitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Prețulŭ Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ 3 fl.
„ șése „ 6 „
„ unŭ anŭ 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ 10 francĭ
„ șése „ 20 „
„ unŭ anŭ 40 „

Rugămŭ pe domnii abonențĭ, ca sĕ bine-voiască a-șĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espedițiunea ḍiarului.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Abonațilorŭ de pân'acum li se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fâșiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Administrațiunea.

Incapacitate orĭ rea credință?

III.

Brașovŭ, 9 Ianuariu 1886.

Directorulŭ „Tribunei," d. Ioan Slavicĭ susține, că frățescile și lealele admoniărĭ, ce le-amŭ adresatŭ noi „Tribunei," n'arŭ fi decâtŭ nisce „certurĭ urîte, carĭ s'au pornitŭ în vederea celorŭ mai ordinare interese"; ḍice mai departe, că „sentimentulŭ de pudóre literară l'a determinatŭ sĕ cruțe pe cetitorii sĕi și sĕ nu-i mâhnéscă de sântele serbătorĭ, preocupându-i cu astfelŭ de certurĭ urîte"; în fine spune, că „încâtŭ pentru „Gazeta Transilvaniei" în deosebĭ, interesele comune cerŭ, ca publiculŭ sĕ fiă crutatŭ și pe viitorŭ..."

D-lŭ Ioanŭ Slavicĭ se laudă în „Tribuna", că este „omŭ cu multe cunoscințe." Are d-sa ideă despre ceea ce va sĕ ḍică „interesŭ comunŭ?" Crede d-sa, că „Tribuna", câtă vreme pretinde a fi organŭ națională, nu e necesitată a avé interese comune cu „Gazeta Transilvaniei;" crede că potŭ esista „interese comune", fără ca aceste sĕ oblige de-o-potrivă amêndouĕ părțile? Trăiesce d-sa în credința, că „interesulŭ comunŭ" dă numai drepturĭ și nu impune și datorii? Solidaritatea națională nu este și ea unŭ „interesŭ comunŭ?" Și óre nu este cea dintêiu condițiune a solidarității încrederea reciprocă, care pretinde dovedĭ reciproce de sinceritate, de lealitate și de iubire frățéscă? Décă unŭ frate vine și te admoniéză, pentru că te-ai abătutŭ din calea cea dréptă, cere óre interesulŭ comunŭ sĕ nu'lŭ asculțĭ, sĕ nu te oprescĭ, ci sĕ'țĭ facĭ urechia tócă și sĕ mergĭ înainte, ca sĕ daĭ mai curêndŭ în gropĭ?

Orĭ câtă silință ni-amŭ da, nu putemŭ afla nicĭ unŭ „interesŭ comunŭ," care sĕ justifice marea îngrijire a d-lui Ioanŭ Slavicĭ d'a cruța pe cetitorii sĕi cu rĕspunsulŭ ce'lŭ datoresce „Gazetei Transilvaniei". De aceea nu ne rĕmâne alta decâtŭ a presupune, că d-lŭ Ioanŭ Slavicĭ nu are în vedere „interesulŭ comunŭ" cu „Gazeta Transilvaniei", ci póte „interesulŭ comunŭ" ce légă „Tribuna" cu „Nemzet" și cu „Pester Lloyd."

Mai adaug d-lŭ Ioane Slavicĭ în „lămurirea" luĭ următórele:

»vomŭ trece, ce-i dreptŭ, cu adêncă mâhnire, dér vomŭ trece cu spiritŭ îngăduitorŭ peste *nemotivatele insolențe, carĭ compromitŭ reputațiunea nóstră literară, mai multŭ decâtŭ puteau sĕ ne atingă pe noi.»* („Tribuna" Nr. 297 din 1885.)

Inainte de a vorbi despre „reputațiunea și pudórea literară" a d-lui Ioan Slavicĭ, nu putemŭ ca, față cu „interesulŭ comunŭ" alŭ progresului nostru literarŭ și față cu împrejurarea, că d-sa figuréză ca profesorŭ de limba română, sĕ nu ne esprimămŭ părerea de rĕu, că prin frasa de mai susŭ, ca și prin altele nenumĕrate din articulii d-sale, publicațĭ în „Tribuna," i se compromite, în modŭ puținŭ măgulitorŭ pentru d-sa, „reputațiunea gramaticală". D-lŭ Ioan Slavicĭ vrea sĕ susțină în rêndurile citate, că pe d-sa „nemotivatele insolențe" nu l'au atinsŭ, dér totușĭ i-au compromisŭ reputațiunea literară. Cum se póte unŭ asemenea lucru, ca d-lŭ Ioan Slavicĭ sĕ fiă compromisŭ și totușĭ sĕ nu fiă atinsŭ?

D-lŭ Ioan Slavicĭ este „omŭ cu multe cunoscințe și cu cele mai întinse relațiunĭ literare", prin urmare trebue că e în stare a se clarifica asupra acestei întrebărĭ.

Câtŭ pentru noi, cărora ne insinuă „interese ordinare" și „nemotivate insolențe," ne luămŭ îndrăsnéla de a da d-lui Ioan Slavicĭ, celui cu „reputațiunea și cu pudórea literară," prietinesculŭ sfatŭ ca, înainte de a voi sĕ trécă aicĭ la noi de mare literatŭ, așa de mare încâtŭ sĕ întunece chiar și pe toțĭ bărbații noștri politicĭ, bĕtrânĭ și tinerĭ, sĕ binevoiéscă a învĕța cum se cade gramatica românéscă; ear până atuncĭ sĕ cruțe pe cetitorii sĕi cu frasele încurcate, obscure și nelogice, făcêndu-i sĕ-șĭ frămênte capulŭ, că óre ce vrea sĕ ḍică Ioanŭ Slavicĭ, e albă orĭ e négră!

D-lŭ Slavicĭ a scrisŭ, ce e dreptŭ, și poveștĭ și nuvele, dintre carĭ unele au aflatŭ trecere, dovedindŭ, că talentulŭ d-sale înclină spre beletristică. Critica nepărtinitóre literară va avé sĕ se pronunțe la timpulŭ sĕu asupra adevĕratei valorĭ a acestorŭ scrierĭ.

Nu vremŭ sĕ cercetămŭ acum câtă gramatică și câtă logică se cere ca sĕ scrie cineva o poveste, care sĕ afle trecere; una însĕ o scimŭ, că în politică de multe orĭ o singură frasă, ba chiar unŭ cuvêntŭ, decide; prin urmare cel ce se ocupă cu politica trebue sĕ scie lămuritŭ ce scriu și cum scriu, ca sĕ nu se dea altŭ sensŭ cuvintelorŭ lorŭ, care ar puté compromite o causă séu unŭ interesŭ de frunte politicŭ.

D-lŭ Ioan Slavicĭ póte fi „omŭ cu multe cunoscințe și cu întinse relațiunĭ literare", însĕ cu pĕrere de rĕu trebue sĕ mărturisimŭ, că d-sa de unŭ anŭ și noă lunĭ, de când conduce politica „Tribunei", ne dă mai pe fiecare ḍi probe nouĕ, că nu posede nicĭdecum capacitatea de-a scrie într'unŭ stilŭ politicŭ legatŭ și bine rumegatŭ.

Până aicĭ ar fi vorba numai incapacitatea politică a d-lui Slavicĭ. Dér d-sa vrea sĕ se impună cu ideile luĭ și cu modulŭ luĭ de scriere publicului românŭ dela noi, ba națiunei întregĭ, desconsiderândŭ pe toțĭ aceia, carĭ luptă în acéstă monarchiă, în mijloculŭ poporului românŭ, de ḍecĭ de anĭ, când încă nicĭ pomenire nu era de „marele literatŭ" Ioan Slavicĭ, și aicĭ este vorba de reaua credință a d-lui Ioan Slavicĭ.

Noi îlŭ interpelămŭ pe d. Ioanŭ Slavicĭ asupra nechipsuințelorŭ sale în politică și d-sa ne vine cu „pudórea" și cu „reputațiunea sa literară". Ce au a face poveștile d-lui Ioan Slavicĭ cu politica nóstră națională? Luptămŭ noi aicĭ în Ardélŭ pentru pudórea și reputațiunea literară a d-lui Ioanŭ Slavicĭ, orĭ pentru pudórea și reputațiunea politică a poporului românŭ?

Dér d-lŭ Ioanŭ Slavicĭ, afară de poveștĭ și nuvele, a mai scrisŭ și o istoriă pentru plată, la comanda unorŭ străinĭ, și póte că dênsulŭ pe acéstă scriere se baséză când ne vorbesce nouĕ celorŭ dela „Gazeta Transilvaniei" de „reputațiunea și pudórea sa literară."

D-lŭ Ioanŭ Slavicĭ a voitŭ „lămurire", lămurire vomŭ da publicului și despre acésta.

Desbaterile asupra bugetului Ungariei.

In ședința dela 16 Ianuariu n. a camerei deputaților din Pesta se continuă desbaterile asupra bugetului.

Otto *Herman*, care nu vrea sĕ se ocupe cu cifrele bugetului, ci sĕ ilustreze spiritulŭ societății unguresci. Acestŭ spiritŭ e bolnavŭ, chiar décă câte odată își are momentele sale de jubilare. (Ilaritate în stânga estremă). Se omóră supremulŭ judecătorŭ alŭ țĕrii. Publiculŭ în cea mai mare agitare citesce raportele și strigă: O, ce interesantŭ! Horanssky impută, că bugetulŭ nu e realŭ: rĕspunsulŭ este unŭ zimbetŭ diavolescŭ; Eug. Gaal ḍice, că guvernulŭ n'are nicĭ unŭ programŭ financiarŭ; rĕspunsulŭ e zimbetulŭ unui grand seigneur și asigurarea: Noi suntemŭ în maioritate. Dér și alte lucrurĭ s'au ḍisŭ acestui guvernŭ. Pe timpulŭ cestiunii bosniace Desider Szilagyi a ḍisŭ aci, că declarațiunea lui Tisza, că fără încuviințarea parlamentului nu se intenționéză nicĭ o acțiune, a fostŭ lipsită de mĕsura necesară a sincerității. Ásta fu unŭ adevĕrŭ moderatŭ. (Ilaritate în stânga estremă.) Helfy a coresŭ mai târḍiu acéstă propositiune ḍicêndŭ, că a fostŭ amăgire. Németh, care, durere, nu mai e acum în cameră, a imputatŭ lui Tisza, că anĭ întregĭ aci (în stânga) a mințitŭ și apoi acolo (în drépta) a înșelatŭ. (Mișcare) Față cu acésta s'a anunțatŭ teoria, că Tisza stă pré susŭ, decâtŭ ca astfelŭ de acusațiunĭ sĕ pótă ajunge la elŭ. Intr'aceea, aceste lucrurĭ au esercitatŭ unŭ adêncŭ efectŭ asupra societății; susceptibilitatea pentru ce e nobilŭ dispare. Beöthy a ḍisŭ, că chiar Deak nu a lăsatŭ sĕ fiă sĕrbătoritŭ ca Tisza și s'a provocatŭ la jubileulŭ lui Tisza. Dér se pare că Beöty n'a primitŭ mai de aprópe acestŭ jubileu. Oratorulŭ însĕ a făcut'o (Ilaritate) și a constatatŭ, că la jubileulŭ lui Tisza tinerimea, capabilă d'a se însufleți atâtŭ de multŭ, a tăcutŭ, că cercurile industriale au lipsitŭ, că camerele de comerciu, corporațiunile cetățenescĭ, institutele publice au absentatŭ. A fostŭ unŭ jubileu oficiatŭ și unŭ asemenea jubileu este totdéuna semnulŭ decăderiĭ sociale. Ungaria stă la pragulŭ unui nou pactŭ. Cum l'a pregătitŭ guvernulŭ în societate? La alŭ doilea pactŭ a fostŭ o mare agitațiune în cercurile comerciale și industriale; aḍĭ nu se vede nicĭ unŭ semnŭ de o astfelŭ de mișcare. Pentru ce? Pentru că bărbații conducĕtorĭ de atuncĭ stau aḍĭ în serviciile guvernului, unulŭ e întrebuințatŭ într'o parte, altulŭ întralta. Acéstă depravațiune a caracterelorŭ va distruge mai curêndŭ séu mai târḍiu întregulŭ sistemŭ ososŭ alŭ societății.

Oratorulŭ trece la cestiunea naționalităților. Ministrulŭ președinte a ḍisŭ că stările de aḍĭ suntŭ mai bune ca cele de mai nainte. Elŭ vede însĕ că agitațiunile naționalităților mai nainte n'aveu puncte de gravitațiune, pe când aḍĭ au Unitatea germană a datŭ nascere Schulvereinului; unŭ altŭ punctŭ de gravitațiune este Balcanulŭ, séu mai lămuritŭ, România. Acéstă agitațiune are sistemŭ și formă. Oratorulŭ arată o chartă, care pórtă titlulŭ *»Dacia modernă«*. Pe acéstă chartă, care se întrebuințéză în tóte scólele poporale ale României și care este ornată cu chipurile pĕrechei regale române, forméză Semlinulŭ, Seghedinulŭ, Tokaj și Ungh granițele Ungariei (Mișcare), pe când Ardealulŭ forméză centrulŭ Daciei. Mână'n mână cu aceste charte mergŭ proclamațiunile irredentiste. Cum s'au lățitŭ acestea? Pe banĭ unguresci. (Mișcare.) Căcĭ cei 25,000 fl., carĭ suntŭ destinațĭ în fiăcare anŭ pentru cursulŭ de limba ungurésca, oferă învĕțăcei̇lorŭ nemaghiarĭ ocasiune potrivită, d'a face cunoscință unulŭ cu altulŭ și d'a vorbi despre afacerile naționalității lorŭ. Oratorulŭ amintesce gratulațiunile ce le-au adresatŭ de anulŭ nou Paulŭ Szontagh și Max Falk ministrului președinte. Falk a ḍisŭ că partida liberală e tare și puternică, ea nu are *facies hippocratica*, care vestesce mórtea apropiată. Ei bine, și oratorulŭ constată, că partida liberală n'are *facies hippocratica*, dér cu atâta mai desŭ *facies hypo*

critica. (Ilaritate în stânga.) Dér asta'şĭ are urmările sale; căcĭ născêndu-se de regulă în urma unui traiu bunŭ şi abundantŭ, urméză în curêndŭ apoplexia. (Ilaritate în stânga.) Oratorulŭ respinge bugetulŭ.

SCIRILE ḌILEI.

Sfinţirea apei în ḍiua de *Bobotéză* s'a oficiatŭ la tóte bisericile românescĭ din Braşovŭ cu mare solemnitate. La biserica Sf. Treimĭ din cetate a asistatŭ şi corpulŭ oficerescŭ alŭ garnisónei din Braşovŭ, cu d. brigadierŭ generalŭ *Bernath* în frunte. O companiă de infanteriă în mare ţinută — precum şi artileriă şi cavaleriă, — cu musica în frunte a făcutŭ onorurile militare, dând la fântâna din dreptulŭ Sfatului, unde s'a sfinţitŭ apa, treĭ salve de puscĭ. După terminarea serviciului divinŭ, trupele au defilatŭ în piaţă pe dinaintea corpului oficerescŭ. Timpulŭ a fostŭ nefavorabilŭ; în locŭ sĕ fiă gerulŭ Bobotezii, ca de obiceiu, a fostŭ plóia Bobotezii.

—x—

Multă reclamă mai facŭ foile clusiene »isprăvilorŭ de maghiarisare. Aşa »Ellenzék,« ca sĕ mai atragă grăunţe în traista „Kulturegyletului«, ḍice că limba maghiară face marĭ cucerirĭ In Sibiiu, Sighişóra, Mediaşŭ, Cohalmŭ şi în mai multe oraşe mixte s'au înfiinţatŭ **c u r s u r ĭ d e l i m b a m a g h i a r ă** şi suntŭ cercetate de „numeroşĭ« ascultătorĭ. In comuna mixtă Gyertyamos din comitatulŭ Torontalŭ s'a înfiinţatŭ o societate pentru propagarea limbei unguresci „Ellenzék" a uitatŭ sĕ adauge: credeţĭ, dér nu cercetaţĭ.

—x—

Noua *cale ferată Tîrgu-Mureşului — Reghinu săsescŭ* s'a predatŭ la 16 Ianuariu n. circulaţiunei.

—x—

Din B e t l e a n ŭ ni se comunică următórele: „Nicĭ anulŭ în care abia amŭ intratŭ nu vomŭ fi mai bine tractaţĭ, — noi strănepoţii lui Traianŭ, din partea micilorŭ despoţĭ, — ca în anulŭ abia înmormêntatŭ Celŭ puţinŭ noi Betlenenii abia în pragulŭ noului anŭ amŭ şi înregistratŭ unŭ faptŭ. Sub cuvertă în cruce legată cu sfóră sosesce unŭ pachetŭ de cărţĭ din Craiova la adresa învĕţătorului de aci şi totodată casarŭ-bibliotecarŭ alŭ bibliotecei bisericescĭ ce se'nfiinţéză în Betleanŭ. Micii despoţĭ au desfăcutŭ pachetulŭ şi abia întocmitŭ la locŭ l'au predatŭ bibliotecarului.« — Se vede că se află vreunulŭ căruia îi lasă gura apă după vr'o patentă »patriotică.« C'unŭ fiasco mai multŭ nu strică.

—x—

Pe calea ferată dintre O r a d e a - m a r e şi P. L a d a n y s'a găsitŭ corpulŭ unui bărbatŭ, ale căruia picióre erau tăiate de locomotivă. Nefericitulŭ fŭ transportatŭ într'unŭ spitalŭ unde, spre surprinderea tuturorŭ, se află că sub vestmintele bărbătescĭ era ascunsŭ trupulŭ unei femei.

—x—

Guvernulŭ turcescŭ intenţionéză sĕ înfiinţeze în Timişóra unŭ *viceconsulatŭ.*

—x—

Din D e v a ni se scrie: »Ocasionalŭ întêlnindu-mĕ cu unŭ domnŭ din Seghedinŭ, care e şi representantŭ alŭ oraşului, din curiositate l'am întrebatŭ despre inundarea lui, despre ajutorulŭ şi repararea lui, şi că de presinte cum se află. Mi s'au comunicatŭ acestea: *Seghedinulŭ* înainte de inundare a fostŭ unŭ oraşŭ viu cu bune veniturĭ şi geşefturĭ, prin inundare însĕ a decădutŭ în tótă privinţa. Dintre locuitorĭ au disparutŭ aprópe la o miă de suflete, vite, bucate, bĕuturĭ, mobile şi în urmă casele cele din cărămidă nearsă. Seghedinulŭ întregŭ numĕră 75 mii suflete, se împarte în 3 cercurĭ şi e unŭ oraşŭ oposiţionalŭ guvernului. După ce au incursŭ ajutórele din ţéră şi streinătate, vr'o 3 milióne fl., şi statulŭ încă a datŭ 15 milióne, au începutŭ a se despăgubi ómenii. Dér cum? Ómenii cei sĕracĭ s'au împărtăşitŭ fórte bine, din interesŭ pentru a'i câştiga regimulŭ pentru elŭ; carĭ au avutŭ 50 fl pagubă, au căpĕtatŭ 4—500 fl., ér celorŭ mai din oraşŭ şi mai avuţĭ din pagubă nicĭ a 40-a parte nu li s'a întorsŭ, deşi amarŭ s'au plânsŭ pentru pagubele lorŭ de ḍecĭ de mii. Apoi au venitŭ inginerĭ strĕinĭ ca sĕ sfătuiască pe ai nostri cum şi în ce modŭ sĕ se facă întăriturile (zăgazurile) şi podurile; astfelŭ s'au şi făcutŭ numai nu prea tarĭ; aceste întăriturĭ şi podurĭ au înghiţitŭ cele 15 milióne dela statŭ. Comisarulŭ regescŭ Tizsa Lajos, fratele ministrului-preşedinte, şi cu inginerii au lucratŭ unŭ planŭ pentru regularea Seghedinului, în care s'a dispusŭ, ca în cerculŭ I sĕ se zidéscă case cu 2 etagiurĭ în alŭ II-lea iară până la jumĕtate, în alŭ III-lea case parterŭ şi încă după o anumită formă din planŭ. Cărora nu au banĭ, statulŭ le dă din împrumutulŭ de statŭ pe 32 de anĭ amortisare cu 6%. Astfelŭ au luatŭ mulţĭ câte 5, 10, 15, 20 mii fl. şi şi-au edificatŭ casele conformŭ planului; însĕ când a venitŭ timpulŭ plăţii, nu au pututŭ plăti, ba acuma suntŭ peste o miă de case góle, căcĭ proprietarii lorŭ s'au dusŭ şi le-au lăsatŭ. Acuma sĕ capĕtă şi în cinste case în Seghedinŭ, numai sĕ solvéscă ratele; dér nicĭ aşa nu le ia nimenea. Miseria cresce în Seghedinŭ din ḍi în ḍi, pentru că Seghedinulŭ nu are nicĭ venitŭ, nicĭ comunicaţiune. Seghedinulŭ înainte de inundare a fostŭ unŭ paradisŭ, pentru că oştirea şi oficiurile cele multe tóte se aflau în case închiriate; acuma însĕ are statulŭ casărmĭ şi localităţĭ, şi nicĭ oficerii nu mai au de a cheltui multŭ, pentru că au toţĭ cuartierŭ naturalŭ. Prin urmare Seghedinulŭ din falŭ mare e acuma straiţă góla sĕu sărăciă luciă" — Aşa se'ntêmplă orĭ unde s'amestecă actualulŭ guvernŭ; are pieze rele.

—x—

Reuniunea pompierilorŭ [ari] din volunt. opidulŭ Blaşiu va da balulŭ ei la 23 Ianuariu st. n. 1886 în sala Otelului Naţionalŭ de acolo. Inceputulŭ la 8 ore séra. Preţulŭ de întrare: de persónă 1 fl., de familiă până la 3 persóne 2 fl. şi preste 3 inşĭ de tótă persóna câte 50 cr. v. a. Oferte mărinimóse se primescŭ cu mulţumită, şi se vorŭ publica pre calea ḍiaristică.

—x—

Tótă *conjuraţiunea şi trădarea celorŭ* patru Croaţĭ în casarma din *Fiume* se reduce la o conversaţiune de trecere de vreme între soldaţĭ şi cei patru Croaţĭ. Tribunalulŭ a şi sistatŭ cercetarea. Rĕu trebue că le cade „patrioţilorŭ« de fiascurile ce le suferŭ cu gogoriţele. Tóte planurile lorŭ cadŭ în baltă.

—x—

Dămŭ locŭ următórelorŭ rêndurĭ: „Onorate d-le Redactorŭ! Fiind că aprópe tóte ḍiarele din Ungaria, fără deosebire de naţionalitate, ba şi din strĕinătate au luatŭ notiţe despre mine, că aşi fi compromitatŭ şi suspicionatŭ în afacerea cu »irredenta română" am fostŭ arestatŭ şi numai decâtŭ dusŭ în M.-Vásárhely: faţă cu acésta vĕ rogŭ sĕ binevoiţĭ a da locŭ în preţuitulŭ d-vóstre ḍiarŭ la următórea declarare: Este adevĕratŭ că în 3/15 Septemvre 1885 am fostŭ arestatŭ şi de atuncĭ până în 5 Ianuariu 1886 s. n. deţinutŭ în M.-Vásárhely. Insĕ declarŭ, că absolutŭ de totŭ necompromitatŭ şi nevinovatŭ am fostŭ şi sunt. Declarŭ solemnelŭ şi aceea, că sunt unŭ adevĕratŭ patriotŭ şi îmĭ iubescŭ patria mea scumpă, ca orĭ-care Maghiarŭ. Am fostŭ şi voiu fi contrarŭ la totŭ ce lucră în potriva prosperărei patriei mele. Nu am uritŭ nicĭ odată nicĭ o naţiune; însĕ în iubire naţiunea mea ocupă loculŭ primŭ. In fine declarŭ, că totdéuna am statŭ şi voiu sta pe adevĕrata basă o principielorŭ: „Dreptate", „frăţietate" şi »egalitate". Acéstă declarare binevoiască a o publica tóte ḍiarele, carĭ au luatŭ notiţe despre arestarea mea. Pe lângă acestea, promiţêndŭ a reveni asupra acestei afacerĭ, fiindŭ că mĕ dóre, primesce deosebita stimă " *Zevedei Murĕşanŭ*, învĕţătorŭ în S.-Sebeşŭ şi catichetŭ gr.-orientalŭ.

Cum s'a alesŭ protopopulŭ gr. or. în Deşiu?

Din nordulŭ Transilvaniei 13/1 Ian. 1886.

Intre împrejurările timpului de astăḍi, când din tóte părţile nu se póte auḍi decâtŭ vai! din gura Românului, şi când naţiunea predomnitóre din acestŭ statŭ poliglotŭ şi-a impusŭ de datoriă patriotică a ne urmări şi progoni pe tóte terenele vieţii publice şi sociale — credeam de consultŭ a tăcé şi a suferi cu paciinţă păcatele nóstre casnice şi religionare. Dér mişcatŭ de abusurile comise de unii ómenĭ de ai nostri chiarŭ în biserică, care este uniculŭ scutŭ naţionalŭ, ce ne a mai rĕmasŭ, mĕ vĕdŭ silitŭ a arĕta lumei nedrépta procedură prin care măritulŭ Consistorŭ din Sibiiu calcă constituţionalismulŭ bisericei nóstre gr. or. şi ne duce la desperare.

Suntŭ aprópe patru anĭ, de când s'a afirmatŭ de urgentă întregirea protopopiatului Deşiului, punêndu-se la cale constituirea sinodului electoralŭ, dér cu tótă grăbirea, cu care se ordinară atuncĭ pregătirile, abia în 19 Augustŭ 1885 s. v. ajunserămŭ la ḍiua de alegere. Tóte plângerile, representaţiunile şi protestele nóstre în contra amânărei daunăciósă nu se considerau de cătră Ven. Consistorŭ, care ne descoperi intenţiunea, că noi suntemŭ daţĭ de zestre fetei d-lui protopresbiterŭ Samuilŭ Cupşia, respective ginerelui sĕu, d-lui Teodorŭ Hermanŭ, care după doi anĭ de plângerĭ şi la celŭ mai înfocatŭ protestŭ alŭ întregei poporaţiunĭ din acestŭ protopopiatŭ, — ca sĕ nu fimŭ tractaţĭ ca unelte de intrigĭ — fû denumitŭ de administratorŭ parochialŭ în Deşiu, dându-se totŭ odată unŭ nou ordinŭ de constituire a sinodului de alegere a protopopului.

Vĕḍêndŭ însĕ măr. Consistorŭ, că noi ne opunemŭ constituirei şi protestămŭ de nou, mai amână lucrulŭ încă doi anĭ, în care timpŭ d. Hermanŭ şi socrulŭ sĕu se puse prin diferite promisiunĭ la câştigarea de partidă, şi după ce cu greu puseră mâna pe apostaţii din Deşiu, se anunţă ḍiua de alegere a protopresbiterului. Ven. Consistorŭ — spre a-şĭ ajunge scopulŭ — denumi de comisarŭ la actulŭ de alegere pe secretarulŭ metropolitanŭ, d. Nicanorŭ Frateşŭ, ca cunoscutŭ de bunŭ apĕrătorŭ alui Hermanŭ, după relaţiunile lorŭ, şi prin consecuinţă, neamicŭ alŭ celuialaltŭ concurentŭ, a d-lui *Teodorŭ Cotuţiu,* parochulŭ Diugului, ca candidatulŭ clerului tractului. D. Frateşiu chiarŭ şi în şedinţa comitetului din 18 Augustŭ 1885 îşĭ începŭ activitatea pentru Hermanŭ, apĕrându-lŭ pe acesta în contra maiorităţii lui Cotuţiŭ, şi, deşi ca călugĕrŭ, presbiterŭ şi protosincelŭ, şi ca membru alŭ unui forŭ înaltŭ alŭ moralităţii — a V. Consistorŭ, — în locŭ de a combate singurŭ cu motive raţionabile probamentele produse de maioritate şi în locŭ de a scruta după adevĕrŭ, d-sa dojenesce pe on. comitetŭ de alegere şi declară *a priori* de neadevĕrate probele produse de maioritate, în urma cărora d. Hermanŭ nu putea legalminte sĕ intre în candidaţiă. Ba mai multŭ; d. comisarŭ consistorialŭ, în contra usului, părăsesce şedinţa spre a se sfătui cu d. Cupşia şi Hermanŭ, şi întorcêndu-se, sĕ încercă prin măgulirĭ a capacita comitetulŭ, dér vĕḍêndu-se învinsŭ, insinuă votŭ separatŭ. Poftimŭ! Celŭ fără votŭ se insinue votŭ separatŭ!

A 2-a ḍi, în contra competinţei sale, d-lŭ comisarŭ declară alegerea comitetului electoralŭ de infamiă şi sfătuesce a se anula conclusulŭ aceluia. Comitetulŭ însĕ cu maioritate absolută de voturĭ rĕspinse şi de astădată pe d. Hermanŭ din candidaţiă şi presentă încă unŭ protestŭ subscrisŭ de 30 alegĕtorĭ în contra intentatei denumirĭ (aprobarea alegerei) de protopresbiterŭ a d-lui Hermanŭ.

In urmă alegerea s'a efeptuitŭ rĕuşindŭ cu maioritate absolută d-lŭ Teodorŭ Cotuţiu, singurulŭ candidatŭ.

Acum mai rĕmase îndĕrĕtŭ aprobarea. Toţĭ eramŭ convinşĭ şi din tóte părţile se afirma, că fiitorulŭ protopresbiterŭ aprobatŭ nu póte fi altulŭ, decâtŭ d-lŭ Cotuţiu, fiindcă legea ḍice, că din cei aleşĭ, Ven. Consistorŭ are dreptŭ şi datorinţă a desemna pe celŭ cu mai multe voturĭ. Dér ce sĕ veḍĭ? Deodată ne pomenirămŭ anunciindu-se în »Telegrafulŭ Românŭ« dela 28 Oct. a. tr. aprobarea de protopopŭ a d-lui *Teodorŭ Hermanŭ* din partea Ven. Consistorŭ metropolitanŭ, respective a Escel. Sale d-lui Mironŭ Romanulŭ, Archiepiscopulŭ şi Metropolitulŭ nostru gr. or.

A întări pe celŭ nealesŭ! Mĭ-ar plăcé sĕ sciu cum sĕ póte una ca acésta şi după care § alŭ »statutului organicŭ«, care în biserica nóstră gr. or. e lege fundamentală, sancţionată de însuşĭ Maiestatea Sa Impĕratulŭ şi Regele nostru. Minunată procedură din partea Pré Sânţiei Sale!

Acum judece on. publicŭ cetitorŭ şi lumea civilisată, cine este causa rĕului în biserica nóstră!? Cine va fi causa, décă cei neîndreptăţiţĭ — apelândŭ la forurile nóstre eclesiastice, vorŭ rĕmâné nesatisfăcuţĭ şi vorŭ apela apoi de nou la în. guvernŭ, la unŭ forŭ străinŭ în causele nóstre bisericescĭ? Ce se va alege din constituţiunea nóstră bisericéscă, décă ea se folosesce ca mijlocŭ de înzestrare pentru fetele protopopilorŭ!

Sĕ aibă de grijă Escelenţa Sa dela Sibiiu, căcĭ e mare responsabilitatea ce ş'a luat'o asupră-şĭ şi sĕ se păzéscă ca nu cumva sĕ-lŭ ajungă odată blăstĕmulŭ cruntŭ alŭ fiiorŭ sĕi sufletescĭ! *Constantulŭ.*

Reuniunea sodalilorŭ românĭ din Clusiu.

Ḍilele trecute comitetulŭ acestei reuniunĭ a edatŭ o broşură cu istoriculŭ ei precum şi statutele şi starea, în care se găsesce ea aḍi. Cu viuă plăcere şi interesŭ lăsămŭ sĕ urmeze acestŭ istoricŭ:

»Unde-i unulŭ nu-i putere
La năcasŭ şi la durere.«

Unŭ adevĕrŭ fórte mare cuprindŭ în sene ordurile de mai susŭ esprimate de regele poeţilorŭ gintei latine, care în tóte timpurile şi cu deosebire în seculŭ alŭ XIX. îşĭ jócă rolulŭ sĕu însemnatŭ pre tóte terenele societăţei omenescĭ. In »unire e putere« este devisa tempului nostru. Românulŭ încă de acésta maximă a fostŭ condusŭ, când deşteptându-se din somnulŭ celŭ de mórte, în care 'lŭ adêncise vitregitatea tempurilorŭ trecute, începŭ a-şĭ da mână cu mână, începêndŭ lupta pentru esistinţa s'a naţională. Şi într'adevĕrŭ décă voiesce sĕ trăiască ca atare, păstrându-şi limb'a, naţionalitatea, religiunea şi datinele strămoşescĭ, şi décă voiesce, ca sânta lui causă se triumfeze: nu-i remâne alta, decâtŭ ca micŭ cu mare, avutŭ cu sĕracŭ, toţĭ ca unulŭ şi unulŭ ca toţĭ, pre tóte căile, pre tóte terenele vieţii socialĭ, se pună umĕrŭ la umĕrŭ, »unindu-sĕ în cugetŭ, unindu-sĕ în sĕmţirĭ."

Écă motivulŭ, din care purceḍêndŭ la anulŭ domnului 1871 în 5 februariu st. n. se luă iniţiativa, spre a se înfiinţa şi în Clusiu o reuniune a sodalilorŭ şi meseriaşilorŭ românĭ, întocmai după modalitatea celei de în Sibiiu, care deja esista. La impulsulŭ spectabilului d. jude sing. Iosifŭ Popŭ, rmulŭ d. protopopŭ şi parochŭ actualŭ G. Popŭ, cu învĕţătorulŭ Jacobŭ Mureşanŭ, veḍêndŭ, câtŭ suntŭ de resipiţĭ sodalii şi măiestrii românĭ aflătorĭ în Clusiu pre la diferitele maiestrii, şi cum unii se înstrăinéză de-şĭ uită limba, religiunea şi datinele strămoşiescĭ, îşĭ propuse a-i aduna şi a-i întruni întru o reu-

niune. Spre scopulŭ acesta învĕţătorulŭ Jacob Mureşanŭ, ca mai cunoscutŭ cu sodalii şi cu maiestrii, i conscrise şi-i adunà în casina română într'unŭ numĕrŭ de 33; ér' dintre fruntaşii inteligenţei fuserà conchiămaţĭ prin d. protopopŭ la o conferinţă preliminare în acéstă causă domnii: Pentru Nemeşiu, Iosifŭ Popŭ, Leontinŭ Popŭ, Vasiliu Rant'a, Lazarŭ Baldi şi Ladislau Popŭ, carĭ toţĭ se oferirà a întra ca membri ajutătorĭ în reuniune, ér' sodalii şi mǎiestrii, se şi înscriserà ca membri parte ordinarĭ, parte fundătorĭ.

In adunarea gen. din 26 februariu 1871, se constitui reuniunea în modŭ provisoriu, pre basa statutelorŭ primite în acéstă adunare alegêndu-şĭ de preşed. pre rmulŭ d protop. G. Popŭ, de v. preşed. pre corfariulŭ Josifŭ Muste, de Secretariu pre învĕtătorulŭ Jacob Mureşanŭ, cassarŭ cismariulŭ Josifŭ Vezendi, controlorŭ Samoila Popŭ; ér' membrii în comitetŭ: Nicolau Pescariu, Stefanŭ Popŭ, Davidŭ Pente, Ioanŭ Brehariu, Andreiu Lungu şi Vasiliu Stanciu. La începutŭ afacerea reuniunei nóstre cam stagna. In 1873 conducerea ei se încredinţà d-lui prof. de universitate Dr. Gregoriu Silasi. Déră ca mai tóte asociaţiunile nóstre românescĭ, aşa şi acéstă reuniune, numai după un'a trăgănare şi amănare de 4 anĭ 'şĭ putŭ vedea aprobate statutele s'ale, căcĭ dela locurile competente ni-se retrămiserà în vr'o câteva rêndurĭ neaprobate, când sub unŭ pretestŭ când sub altulŭ. Aşa numai în anulŭ 1875, în 7 februariu, urmândŭ aprobarea statutelorŭ cu datulŭ 4 Decemvre 1874 num. minist. intern 49.808, se constitui pentru prima-óră în modŭ definitivŭ.

In acéstă adun. gen. se realese de preş. d. Dr. Greg. Silasi, carele încă din anulŭ 1873 portà presidiulŭ, conducêndŭ Reuniunea cu multŭ zelŭ în restimpŭ de 12 anĭ, până când în adun. gen. din 26 Maiu st. n. a. c. retrăgêndu-se, se alese în locu-i părintele capel. gr. cat. d. Basiliu S. Podóba.

Acum aruncândŭ o reprivire asupra stărei reuniunei nóstre în periodulŭ de 14 anĭ ai esistenţei s'ale, ajungemŭ la aceea convingere, că deşi resultatulŭ materialŭ alŭ activităţei sale, nu e tocmai din cele splendide şi acésta provine nu atâtŭ din neinteresarea membrilorŭ câtŭ mai multŭ este o urmare a impregiurărilorŭ locali nefavoritóre şi a situaţiunei, în care devenì causa nóstră română în genere, mai cu sémă de vr'o câţĭ-va anĭ încóce: totuşĭ resultatulŭ moralŭ şi socialŭ se póte numì în multe respecte însemnatŭ. Cu deosebire din punctŭ de vedere naţionalŭ românescŭ, este unŭ avantagiu şi progresŭ a avea şi în Cluşiu unŭ centru şi pentru îndustriaşii noştri românĭ.

Mai cu sémă dela anulŭ 1879 încóce începù şi reuniunea nóstră a atrage totŭ mai multŭ asupra-şĭ atenţiunea publicului românŭ din Cluşiu şi giuru. In respectulŭ acesta multŭ, fórte multŭ datorimŭ în parte „Asociaţiunei trans.,“ institutului de creditŭ „Albin'a“ şi altorŭ marinimoşĭ binefăcătorĭ, carĭ prin sucursulŭ lorŭ parte anualŭ, parte din când în când contribuindŭ sume mai însemnate în fondulŭ reuniunei, ne puserà în posiţiune încâtŭ puturămŭ din prememoratulŭ anŭ a aşeda în totŭ anulŭ elevi românĭ dintre Românaşii orfanĭ orĭ mai miserĭ din Clusiu şi giuru şi preste totŭ din părţile de médănópte-apusŭ ale Ardélului, pre la diferite maiestrii, în numĕrŭ de 64 (şai-ḑecĭ şi patru) provĕḑêndu-i cu întregulŭ îmbrăcămentŭ, cu cărţĭ de scolă plătindŭ didactru pre la scólele industrialĭ şi alte remuneraţiunĭ referitóre la instruirea lorŭ.

Pentru efectuirea şi modalităţile aşedării elevilorŭ şi mai buna supraveghiare a portărei lorŭ, cum şi a conduitei maiestrilorŭ faţă de dênşii, Reuniunea 'şĭ votà în a. 1879 unŭ regulamentŭ specialŭ, în sensulŭ cărui-a pre fiăcare anŭ se esmitea câte o comisiune de trei inşĭ în scopulŭ acum arĕtatŭ. Acéstă comisiune însĕ adunarea generală din 26 Măiu a. c. o disolvà încredinţêndŭ comitetului reuniunei şi afacerea aşedării elevilorŭ.

Reuniunea în a. 1883 făcuse paşĭ, ca elevii noştri industriaşĭ tótă instrucţiunea prescrisă prin legea industrială a ţĕrei sĕ o capete în scóla română elementară confesională din locŭ. Nesuccedêndŭ paşii făcuţĭ, elevilorŭ, dintre carĭ unii deja s'au eliberatŭ ca sodalĭ, li s'au datŭ cu tóte aceste şi li se dă o crescere dupĕ împregiurărĭ câtŭ se póte de românéscă, ţinêndu-li-se în tóte Duminecile sub întregŭ decursulŭ uceniciei lorŭ prelegerĭ în limba lorŭ maternă, din gramatică, computŭ şi cântŭ cum şi din doctrina religiunei şi moralei prin învĕţătorulŭ şi cantorulŭ Iacobŭ Mureşianu, carele din a. 1871 pórtà şi oficiulŭ de secretarŭ alŭ reuniunei. Multŭ contribuesce la acéstă crescere şi contactulŭ, în care stau elevii neîntreruptŭ cu conducĕtorii reuniunei, cu carĭ mai pentru una, mai pentru alta, vinŭ in atingere mai pe tótă ḑiua.

Elevii deveniţĭ sodalĭ, décă rĕmânŭ în Cluşiu, intră ca membrii ordinarĭ în sînulŭ reuniunei nóstre Multŭ s'ar putea face spre a mări interesarea lorŭ faţă cu reuniunea, când fondulŭ acesteia ar dispune de unŭ astfelŭ de capitalŭ, încâtŭ sĕ se pótă ajuta in casŭ de morbŭ şi de alte calamităţĭ şi sodalii noştri, după cum o facŭ acésta alte societăţĭ analóge, d. e. societatea maghiară a tinerilorŭ industriaşĭ din locŭ, unde chiar şi sodalĭ de ai noştri bucurosŭ contribuescŭ. Statutele reuniunei nóstre prevĕdŭ asemenĭ ajutorirĭ, şi sperămŭ, că prin o sprijinire mai eficace din partea publicului românŭ reuniunea nóstră încă va putea începe nu peste multŭ timpŭ a'şĭ împlini şi acéstă problemă.

Insemnămŭ mai departe, că comitetulŭ reuniunei pentru desvoltarea, nutrirea şi susţinerea simţului naţionalŭ românescŭ şi a spiritului socialŭ în sodalii şi industriaşii noştri (cu escepţiunea anului 1884, anulŭ tumultelorŭ şi alŭ tulburărilorŭ cluşiane) încă din 1875, anulŭ constituirei sale în modŭ definitivŭ, în totŭ anulŭ a serbatŭ şi câte o petrecere de véră séu maialŭ, cu multŭ succesŭ moralŭ şi parte şi materialŭ. — Totŭ spre scopulŭ arĕtatŭ din când în când sodalilorŭ noştri, convenindŭ în casina română din locŭ, li s'au ţinutŭ unele disertaţiunĭ şi propunerĭ referitóre la industrie, comerciu şi peste totŭ din sciinţele reali şi alte. In respectulŭ acesta datorimŭ recunoscinţă d lorŭ Dr. Greg. Silasi fostului preşed., secretarului Iacobŭ Mureşianu şi d-lui adv. Dr. Aureliu Isacu, carĭ toţĭ trei ţinurà mai adeseorĭ astfelŭ de disertaţiunĭ şi prelecţiunĭ sodalilorŭ. Dér nu mai puţinŭ demnŭ de lăudatŭ e într'acéstă privinţă şi părintele capel. Basiliu S. Podóbă, actualulŭ preşed., carele cu tótă ocasiunea şi în totŭ loculŭ, nu înceteză părintesce a-i catechisá şi a le ţiné şi învĕţăturĭ despre totŭ ce e moralŭ şi românescŭ.

Ca unŭ momentŭ de îmbucurătóre redesceptare memorămŭ din viéţa reuniunei faptulŭ că în anulŭ 1876 dómnele soţie ale meseriaşilorŭ noştri în frunte cu d-na Maria Ianchi făcêndŭ între sine o colectă de banĭ, ne îndestréză reuniunea cu unŭ pre frumosŭ stégŭ de mĕtasă roşiă, avêndŭ in mijlocŭ pe mĕtase albă intipărite embleme şi inscripţiunĭ corespundĕtóre.

In fine după ce reuniunea nóstră urmăresce îndigetatulŭ scopŭ culturalŭ faţă cu sodalii, de sine sĕ înţelege, că s'a făcutŭ prin d. Greg. Silasi începutulŭ şi pentru adunarea unei biblioteci, carea în presinte numĕră 50 de cărţĭ donate parte mare de d. tipografŭ Constantinŭ Popŭ, pentru care donŭ merită sĕ priméscă tótă recunoscinţa nóstră.

Fondulŭ propriu alŭ reuniunei constă din 571 fl. 40 cr., ér fondulŭ elevilorŭ din 362 fl. 59 cr. Conducĕtorii actualĭ ai reuniunei constau din 5 membrìi, şi anume: unŭ preşedinte, unŭ vice-preşedinte, unŭ secretarŭ, unŭ cassarŭ şi unŭ controlorŭ. Membrii în comitetŭ suntŭ şese. Patronulŭ actualŭ alŭ reuniunei este d-lŭ Lazarŭ Baldi. Membrii fundatorĭ are 34. ér ordinarĭ 49. Numĕrulŭ elevilorŭ susţinuţĭ de reuniune se urcă, la frumósa cifră de 64 inşĭ, dintre carĭ mai mulţĭ pentru cismăriă, apoi făurăriă, pantofăriă, rotăriă, lăcătăriă şi butnăriă.

DIVERSE.

Schimbarea timpului, viforŭ şi cădere mare de zăpadă.—Transilvania nóstră este o ţéră ciudată în tóte privinţele, atâtŭ politice culturale, câtŭ şi climaterice, pentru-că pe când în alte ţĕrĭ, unde de altă dată de abia ninge puţintelŭ, ér acum cade zăpadă grozavă, încâtŭ autorităţile căilorŭ ferate din causa zăpedii celei marĭ suntŭ silite sĕ sisteze mersulŭ trenurilorŭ, pe atuncĭ la noi în ţéra Bârsei zăpada se topesce ca şi primăvéra. Aşa direcţiunea căilorŭ ferate r. u. s'a vĕḑutŭ mai ḑilele trecute silită din causa zăpedii celei marĭ ca pe mai multe linii sĕ sisteze mersulŭ trenurilorŭ Pe la 10 Ianuariu n. a căḑutŭ o zăpadă aşa de mare, cum de decenii nu s'a mai pomenitŭ; pe la Triestŭ însĕ n'a ninsŭ nicĭ o zăpadă până acum, de vre-o trei anĭ.

Acéstă zăpadă, care a căḑutŭ pe la 10 Ian., a făcutŭ că munţii au dispărutŭ sub masele cele marĭ de zăpadă, coperişele caselorŭ şi copacii, precum şi pomii căpătară o fisionomie cu totulŭ strĕină. Pe stradele Triestului zăpada era acum de 15 păna la 20 de centimetri, aşa că din causa zăpedii celei marĭ nu puturà ca sĕ circuleze carăle şi trăsurile prin oraşŭ.

In Francia încă au fostŭ vijelii cumplite, care au adusŭ marĭ mase de zăpadă peste Parisŭ. De multŭ nu s'a pomenitŭ aşa zăpadă mare pe la acestŭ oraşŭ In Londra încă a căḑutŭ pe la 9 Ianuarie o zăpadă colosală care a causatŭ unŭ frigŭ aspru. Acéstă zăpadă precum şi frigulŭ celŭ mare a causatŭ mare miseriă peste populaţiunea cea miseră din Londra, care din lipsa cea mare de lucru, de abea póte sĕ 'şĭ câştige pânea de tóte ḑilele. Acum acea populaţiune a Londrei, care şi mai înainte avé sĕ se lupte cu multe calamităţĭ are de a se lupta şi cu zăpada şi cu frigulŭ. Din causa zăpedii celei marì în multe părţĭ ale Londrei au trebuitŭ ca sĕ se sisteze comunicaţiunea şi circulaţiunea carĕlorŭ şi a trăsurilorŭ. Pe lângă gerulŭ celŭ mare s'au mai ridicatŭ în partea nordică a Angliei furtune şi vifore grozave, care au causatŭ marĭ devastaţiunĭ şi multe nenorocirĭ pe mare. Multe corăbii au devenitŭ prada valurilorŭ furióse. Chiarŭ din regiunile de dincolo de Misisipi, din America, vinŭ scirĭ, că pe acolo în ḑilele trecute s'au ivitŭ nisce vijelii cu zăpadă atâtŭ de furióse încâtŭ din causa lorŭ a trebuitŭ sĕ se întrerupă circulaţiunea trenurilorŭ, ba pe unele locurĭ acele vijelii atâta au fostŭ de turburate, încâtŭ au rĕsturnatŭ, pe o întindere mai mare, stâlpii dela telegrafŭ. Aceste vijelii se întindŭ peste tótă Canada până în nordvestŭ, chiarŭ şi din nordvestulŭ Americei se anunţă mare frigŭ şi vênturĭ teribile însoţite de mase colosale de zăpadă. Circulaţiunea trenurilorŭ a suferitŭ fórte multŭ, ba unele trenurĭ atâta au fostŭ nămolite în omĕtŭ, încâtŭ sêrmanii călĕtorĭ au fostŭ siliţĭ, ca sĕ le părăsescă, că nu le mai putea mişca nicĭ într'unŭ chipŭ din locŭ.

Apoi sĕ mai ḑică cineva, că la noi nu i darulŭ lui Dumneḑeu, cândŭ vedemŭ, că frigulŭ s'a muiatŭ şi că zăpada se topesce ca şi primăvera.

***

Cununia. — D. *Parteniu Bârlea*, teologŭ absolutŭ, îşĭ va serba cununia cu d-şora *Elena Jucu* în 24 Ianuariu stilŭ nou.

***

Duelŭ între femei. — Duelulŭ e la ordinea ḑilei. Se vestesce, că o întêlnire cu spada a avutŭ locŭ între dómnele Eugenia Pierre şi Astia de Volsayre la Parisŭ. Acestŭ duelŭ a fostŭ provocatŭ de publicarea unei broşurĭ: *Amazónele secolului* a dómnei de Valsayre în care suntŭ insultate grozavŭ dómnele Louise Michel, Rouzade, Pierre etc.

***

Biciuitŭ de femei. — De câtva timpŭ, d-na Harry Roberts, alŭ cărei bărbatŭ era directorŭ alŭ biroului postalŭ din Tampico, în teritorulŭ Washington, se plângea amarŭ vecinelorŭ sale de relele tractărĭ ce suferea de obiceiu dela bărbatulŭ ei. Adeseorĭ ea le arĕta chiar urmele recente ale loviturelorŭ pe care le primise: umflăturĭ, sgărieturĭ etc In sfêrşitŭ vecinele indignate au datŭ de scire d-lui Robrrts, ca sĕ se abţie d'aci înainte d'a-şĭ maltrata nevasta, décă nu voia sĕ se espuie pedepsei talionului. Acestŭ avisŭ a înfuriatŭ şi mai multŭ pe d. Roberts în contra soţiei sale, care, după ce îi dădù o bătaiă sdravĕnă, pentru că se dusese sĕ se plângă vecinelorŭ sale, a făgăduitŭ că pentru orĭce vină neînsemnată va primi câte o bătaiă. Dér deunăḑĭ, vr'o ḑece, douĕ-spre-ḑece femei din vecinătate, aflândŭ cele petrecute, s'au dusŭ de au scosŭ pe Roberts din biroulŭ sĕu, şi după ce-lŭ legară bine de unŭ stâlpŭ de lemnŭ, desbrăcându-lŭ, ilŭ băturà cruntŭ în publicŭ. Harry, ruşinatŭ că se lăsase a fi biciuitŭ de femei, a şters'o din partea locului, îndată ce ele binevoirà a-lŭ deslega.

***

Fotografiaţĭ fără scire. — Personalulŭ Băncei din Londra s'a inmulţitŭ cu unŭ fotografŭ, a cărui misiune va fi de a lua incognito portretulŭ tuturorŭ persónelorŭ suspecte séu necunoscute, care se presintă la casă. Banca s'a decisŭ a lua acéstă mĕsură din causa crescerei numĕrului hoţilorŭ de totŭ soiulŭ, carĭ o esploatéză. E cu neputinţă de a se supune unui interogatorŭ minuţiosŭ tóte persónele, care se presintă. Casarulŭ plătesce, în generalŭ după presentare; de cele mai multe orĭ, acestŭ funcţionarŭ nu póte da informaţiunĭ nicĭ măcar prin semne despre individii cu carĭ a avutŭ a face. Fotografulŭ de curêndŭ instituitŭ va lua pe viitorŭ, după ordinulŭ secretŭ alŭ casarului şi fără ca publiculŭ sĕ scie, portretulŭ clienţilorŭ necunoscuţĭ, şi operaţia se va face pe când casarulŭ va numĕra bancnotele séu banii.

BIBLIOGRAFIE.

O rugare către d-nii autorĭ românĭ de dincóce şi dincolo de Carpaţĭ. Spre mai marea nóstră bucuriĕ vedemŭ anunţându-se mai pe fiă-care ḑi producte literare, prin carĭ literatura nóstră îşĭ ia unŭ avêntŭ din ḑi în ḑi totŭ mai puternicŭ. Multŭ depinde însĕ progresulŭ şi înaintarea literaturei nóstre dela sprijinulŭ şi îmbrăţişarea cu care suntŭ întêmpinate productele literare din partea publicului. Pentru aceea îmĭ iau voiă întru interesulŭ atâtŭ a onoratului publicŭ cetitorŭ, câtŭ şi a onoraţilorŭ domnĭ auctorĭ, a face o modestă observare. Unŭ inconvenientŭ destulŭ de insemnatŭ este că mai mulţĭ domnĭ auctorĭ întrelase de a însemna preţulŭ opurilorŭ sale pe păreţii acelora. De aci provine, că mai mulţĭ doritorĭ de a avé cutare orĭ cutare opŭ nu şi-lŭ procură singurŭ numai din motivulŭ că nu sĕ potŭ orienta în privinţa preţului. Neplăcerea acestui inconvenientŭ o simţesce omulŭ mai vêrtosŭ atuncĭ când are de a-şĭ procura opurĭ dela librării cu soliditate dubiosă. O astfelŭ de librăriă avemŭ de es. chiar şi în Făgăraşŭ, care îşĭ permite a falsifica chiar şi preţulŭ opurilorŭ fixatŭ deja, luândŭ unŭ preţŭ de douĕ orĭ aşa de mare de cum este preţulŭ fixatŭ de autorŭ. Putemŭ conchide de aci că preţulŭ opurilorŭ, care nu este însemnatŭ şi fixatŭ de autorŭ, de sigurŭ nisce librarĭ de soiulŭ acestuia ilŭ ridică de trei şi patru orĭ mai mare de cum s'ar cuveni, prin ce o daună fórte mare se causéză literaturei nóstre. Din aceste consideraţiunĭ sperezŭ că nu voiu fi luatŭ în nume de rĕu, décă întru interesulŭ generalŭ imĭ permitŭ a propune şi a ruga pe on. domnĭ autorĭ atâtŭ de dincóce câtŭ şi de dincolo de Carpaţĭ, ca sĕ binevoiéscă a însemna pe păreţii opurilorŭ sale preţulŭ fixatŭ alŭ acelora şi încă atâtŭ în *florenĭ*, orĭ *cruceri*, câtŭ şi în *lei* séu *banĭ*.

Unŭ vechiu obonentŭ.

ULTIME SCIRĬ.

Circulă éráşĭ sgomotulŭ despre o alianţă, de astă dată formală, între Serbia şi Grecia, scrie „Românnlŭ.“ Până în momentele de faţă însĕ, credemŭ că trebue sĕ dămŭ acéstă scire sub tótă reserva.

—0—

Ḑiarele oficióse bulgare spunŭ, că principele Alecsandru alŭ Bulgariei a primitŭ ḑilele acestea în audienţă solemnă pe agentulŭ diplomaticŭ alŭ României, şi că séra a fostŭ conaculŭ din Sofia, adică la palatŭ, cum s'ar ḑice, unŭ mare prânḑŭ oficialŭ la care principele Alecsandru a ridicatŭ unŭ toastŭ pentru M. M. L. L. Regele şi Regina României.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Ianuariu st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4%	100 65
Rentă de hârtiă 5%	92.65
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 50
Bonurĭ rurale ungare	103 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 76
Bonurĭ rurale transilvane	103 75
Bonurĭ croato-slavone	103 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117 50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.30
Renta de hârtiă austriacă	84 10
Renta de arg. austr.	84 25
Renta de aurŭ austr.	111 50
Losurile din 1860	140 50
Acţiunile băncei austro-ungare	871 —
Act. băncei de creditŭ ung.	302 75
Act. băncei de creditŭ austr.	296.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 91
Napoleon-d'orĭ	9.99½
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 80
Londra 10 Livres sterlinge	126 15

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 4 Ianuariu, st. v. 1886.

	Cump	vênd.
Renta română (5%).	87½	88½
Renta rom. amort (5%)	92	93
» convert. (6%)	85	85½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	100	101¼
» » » (5%)	83½	84
» » urban (7%)	95	96
» » » (6%)	—	—
» » » (5%)	80	81
Banca naţională a României	1110	1120
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
» » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de banca	16.	17
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 21 Ianuariu st. n. 1886

Bancnote românescĭ	Cump.	8 52	Vênd.	8.56
Argint românesc	»	8.40	»	8.45
Napoleon-d'orĭ	»	9 94	»	9 99
Lire turcescĭ	»	11.26	»	11.36
Imperialĭ	»	10.22	»	10.32
Galbenĭ	»	5 86	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	124.½
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

☞ *Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.*

Nr. 37. ex 1886 2—3.
a. f. sc. c. d.

Publicaţiune de licitaţiune.

Posesiunea nemişcătóre ce au în comunitatea Ceanulŭ mare fondurile scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudului, carea are estensiune dei 1035. jughere 538 $^{0}_{\Pi}$ şi constă din arătură, cosaştină şi păşune, dimpreună cu edificiele de locuinţă şi economiă, ce se află pe ea, cu casa de cârciumă şi cu dreptulŭ de cârciumăritŭ se dă în arendă pe ḑece anĭ, începêndŭ din 24 Aprilie 1886. cu preţulŭ de strigare de 3000 fl. v. a. şi anumitŭ în ḑiua de 20 Faurŭ 1886 st. n. la 11 óre înainte de améḑĭ în edificiulŭ administraţiunei fondurilorŭ în Năsĕudŭ.

Voitorii de a licita suntŭ datorĭ a depune vadiulŭ de 10%. Până la începerea licitaţiunei se primescŭ şi oferte scripturistice închise făcute după prescripte şi provĕḑute cu vadiulŭ prescrisŭ.

Condiţiunile specialĭ se potŭ vedé la subscrisulŭ directore şi la antistia comunală din Ceanulŭ mare.

Năsĕudŭ, 6 Ianuariu 1886.

Ioan Ciocanŭ, *m. p.*
directore.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ	—	—	12.50	—
	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 45	—
Copsa mică	12.12	—	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	—	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	—	7.43	—
Aiudŭ	2.55	—	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	—	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	—	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clujiu	5.56	—	12.59	—
	6.08	—	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	—	—	11.04
Ciucia	8.28	—	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
	10.37	—	—	4.05
Oradia-mare	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	12 59	—
Szolnok	2 58	—	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	—	10.05	10.30
Viena	6.35	—	10.50	—
	3.00	—	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenu omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	–
Budapesta	6.47	—	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	—	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	—	3.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	—	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	--
Mezö-Telegd	—	—	10.28	2.34	—
Rév	—	—	11.36	3.18	---
Bratca	—	—	12.10	3.41	--
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	—	1.31	4.26	—
Huiedin	---	—	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.0	5.50	--
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.35	6.24	- -
Clujiu	—	—	5.05	6.43	- -
	12.05	—	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	—	—	8.51	--
Cucerdea	3.12	—	—	9.31	--
	3.32	—	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulă de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	—	—	10.44	- -
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	- -
Blaşŭ	6.02	—	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	--
Copşa mică	7.00	—	—	12.36	- -
Mediaşŭ	–	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	- -	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.3
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	—	—	7.14	1.09
	—	—	—	–	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ	—	—	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	--	—	—	9.4

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 51
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11.40
	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	--	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7 40	2 54	7.24
Aradŭ	7 50	3 10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6 49	9.33	5 28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10.54	6.4
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12 17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8 44
Simeria	10 53	1.35	9.15

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ.